

**Szanowny Pan
Prezes Rady Ministrów
Mateusz Morawiecki**

**DW: Przedstawiciele
Międzyzwiązkowego Komitetu
Protestacyjno-Strajkowego
Regionu Śląsko-Dąbrowskiego**

z rozczarowaniem przyjmuję informację o kształcie porozumienia dotyczącego restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego podpisanego przez stronę rządową z przedstawicielami Międzyzwiązkowego Komitetu Protestacyjno-Strajkowego Regionu Śląsko-Dąbrowskiego dnia 25 września br. Niestety wszystko wskazuje na to, że po raz kolejny zwykli górnicy i ich rodziny zostali wprowadzeni w błąd, a ich los nie był przedmiotem prawdziwej troski obu stron porozumienia. Z uwagi na kompletne oderwanie od rzeczywistości prawnej, gospodarczej i politycznej, w jakiej funkcjonujemy zarówno na poziomie krajowym, jak i Unii Europejskiej, już w momencie ogłoszenia plan pozbawiony jest szans na wdrożenie w życie. Fikcja, którą generuje nie służy ani interesom pracowników branży górniczej, ani interesom regionów węglowych, ani szerzej - polskiego społeczeństwa. Dlatego wzywam do uczciwego przedstawienia prawdziwego obrazu i perspektyw górnictwa - w szczególności wydobycia i wykorzystania węgla energetycznego - oraz przygotowania realistycznego planu sprawiedliwej transformacji w oparciu o dostępne na ten cel środki krajowe i unijne. Plan taki powinien zostać opracowany niezwłocznie w ramach szerokiego dialogu społecznego uwzględniającego zasady sprawiedliwości społecznej i sprawiedliwości klimatycznej.

O sprawiedliwej transformacji może być mowa jedynie wtedy, gdy dana grupa zawodowa ma dostęp do wsparcia ze środków publicznych w zamian za koncesje na rzecz szerszej społeczności. W obliczu postępującego kryzysu klimatycznego dobro Polek i Polaków wymaga odejścia od spalania węgla w energetyce do 2030 roku - tylko wówczas zachowamy szansę na bezpieczną przyszłość i powstrzymanie katastrofy klimatycznej¹. W tej sytuacji taką koncesją na rzecz dobra wspólnego byłaby zgoda na wcześniejszą rezygnację z wydobycia i spalania węgla. Wspieranie pojedynczej grupy zawodowej ze środków publicznych pochodzących z naszych wspólnych składek, bez ustępstw ze strony tej grupy na rzecz szerszej społeczności, nie ma natomiast nic wspólnego ze sprawiedliwą transformacją - jest jej antytezą.

---

¹ 2030. Analiza dot. granicznego roku odejścia od węgla w energetyce w Europie i Polsce, Policy Paper 01/2020 Fundacji Instrat: <https://instrat.pl/2030-pl-info/>

W chwili obecnej zamiast realnego planu sprawiedliwej transformacji strona rządowa oraz przedstawiciele Międzyzwiązkowego Komitetu Protestacyjno-Strajkowego Regionu Śląsko-Dąbrowskiego zaprezentowali pracownikom branży węglowej oraz całemu społeczeństwu fikcyjne i puste porozumienie, którego założenia nie mogą zostać urzeczywistnione m.in. z następujących powodów:

- 1) **Wejście w życie porozumienia jest uwarunkowane zgodą Komisji Europejskiej na pomoc publiczną na finansowanie bieżącej produkcji sektora górnictwa. Takiej zgody Komisja Europejska nie wyda, gdyż udzielanie pomocy publicznej na bieżącą działalność kopalni węglowych jest niezgodne z prawem europejskim.**
- 2) Przedstawiane terminy zamykania kopalń są oderwane od rzeczywistości gospodarczej i trendów rynkowych. Niska wydajność polskiego górnictwa oraz rosnące koszty wydobycia są głównymi czynnikami powodującymi, iż sektor górnictwa jest nierentowny. Brak perspektyw rynkowych dla wydobycia będzie dodatkowo pogłębiany przez fakt, iż **popyt na węgiel będzie spadał znacząco szybciej niż podawane terminy zamykania kopalń**. Rosną koszty uprawnień do emisji dwutlenku węgla, a dopłaty z rynku mocy wygasną w roku 2025, co tylko wzmocni presję ekonomiczną i przyspieszy proces rezygnacji z węgla jako paliwa dla energetyki. **Z dostępnych publicznie informacji wynika, że już obecnie planowane jest zamknięcie większości bloków energetycznych opalanych węglem do roku 2035².**
- 3) Rozwiązania tymczasowe - kroplówki dla górnictwa podłączane przez rząd - te historyczne oraz te planowane, np. pomoc finansowa od Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR), płatności spółek energetycznych za nieodebrany węgiel, zniesienie tzw. obliga nie uleczą górnictwa i jego trwałej nierentowności oraz nie zapewnią możliwości działania w perspektywie 2049 roku. Szerzej o rzeczywistym obrazie i kondycji sektora górnictwa w Polsce pisaliśmy w liście do ministra aktywów państwowych w kwietniu br., wskazując m.in., że "rosnące koszty wydobycia, spadający popyt na węgiel, spadające ceny węgla na świecie, wycofywanie się instytucji finansowych z biznesów węglowych, a także polityka klimatyczna Unii Europejskiej to tylko niektóre z czynników, które w przyszłości będą pogłębiać złą sytuację górnictwa".
- 4) Realizacja nowych projektów węglowych na bazie technologii węglowych takich jak gazyfikacja węgla (IGCC), czy też wychwyt i składowanie dwutlenku węgla (CCS) jest mrzonką biorąc pod uwagę koszty takich przedsięwzięć, stopień komercjalizacji tych technologii, dotychczasowe doświadczenia polskich spółek w tym zakresie i brak opłacalności takiego działania.

Podsumowując, plan dodatkowego subsydiowania produkcji węgla nie ma szans na realizację, a podpisane porozumienie nie ma nic wspólnego z kierunkiem uczciwej, sprawiedliwej transformacji polskiej energetyki i górnictwa, o której mówił wiceminister aktywów państwowych Artur Soboń.

Sytuację dodatkowo pogarsza stanowisko polskiego rządu w kwestii realizacji przyjętego przez Unię Europejską celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku. **Brak podpisu polskiego rządu pod celem neutralności klimatycznej oznacza, że nasz kraj może otrzymać**

---

² Raport Greenpeace Polska: "Odejście Polski od węgla do 2035 roku to business as usual. Konieczne przyspieszenie", <https://www.greenpeace.org/poland/aktualnosci/29289/odejście-polski-od-węgla-do-2035-roku-to-business-as-usual-konieczne-przyspieszenie/>

o połowę mniej środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji - środków liczonych w miliardach euro, które mogłyby być wykorzystane na sprawiedliwą transformację regionów górniczych.

Dlatego wzywam stronę rządową i przedstawicieli związków zawodowych, by przestali wprowadzać pracowników branży górniczej w błąd i aby, poprzez jak najszybsze wypracowanie realnego planu sprawiedliwej transformacji, wykazali prawdziwą troskę o przyszłość ludzi pracujących w górnictwie i ich rodzin.

Z poważaniem,

Paweł Szypulski
Dyrektor Programowy
Fundacja Greenpeace Polska

Do wiadomości:

- Pan Wacław Czerkawski, Przewodniczący Rady OPZZ Województwa Śląskiego
- Pan Sebastian Czogała, Wiceprzewodniczący Rady Krajowej Związku Zawodowego Górników w Polsce
- Pan Jerzy Demski, Przewodniczący Komisji Krajowej Związku Zawodowego Pracowników Dołowych
- Pan Dominik Kolorz, Przewodniczący Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność”
- Pan Bogusław Hutek, Przewodniczący Krajowej Sekcji Górnictwa Węgla Kamiennego NSZZ „Solidarność”
- Pan Marek Mnich, Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność-80”
- Pan Krzysztof Stanisławski, Przewodniczący MZZ „Kadra” Górnictwo
- Pan Przemysław Skupin, Przewodniczący Zespołu ds. Górnictwa przy Komisji Krajowej WZZ „Sierpień 80”
- Pan Bogusław Studencki, Wiceprzewodniczący Porozumienia Związków Zawodowych KADRA
- Pan Dariusz Trzcionka, Przewodniczący Porozumienia Związków Zawodowych KADRA